

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiale : . . . . . 200 Lei
Particulari : . . . . . 160 Lei
Membrii Agrului . . . . . 100 Lei

PARTEA NEOFICIALĂ

O importantă scrisoare despre Acțiunea Catolică.)

PIUS PP. XI,

*Iubitului Nostru Fiu și venerabililor Frați mântuire
și Binecuvântare Apostolică.*

Deși am arătat limpede gândul Nostru în multe documente pe care le-am publicat asupra acestui subiect — chiar dela întâia Noastră Enciclică »UBI ARCANO DEI« — totuși, răspunzând dorinței, pe care Ni-ai manifestat-o cu prilejul recentei tale veniri la Roma, îți adresăm Ție și fraților Tăi în Episcopat, cuvântul Nostru părintesc. Vrem ca în felul acesta să arătăm încă odată, câtă seamă Ținem de ajutorul pe care îl pot da apostolatului Ierarhiei mirenii, nu numai apărând adevărul și viața creștinească de atâtea curse ce o pândesc, ci devenind în mâinile Păstorilor lor, și un foarte bun ajutor pentru un mai mare progres religios și civil.

Noi credem că Acțiunea Catolică e un har mare pentru credincioșii, pe care Dumnezeu îi chiamă să colaboreze mai de aproape cu Ierarhia. Har mare pentru Ierarhia însăși, pentru Episcopi, pentru preoți, cari vor găsi în rândurile Acțiunii Catolice suflete generoase, gata să-i ajute în mod eficace în a-și deprinde apostolatul tot mai bine și în măsură tot mai largă. De fapt, cine nu vede că și în țările catolice, clerul este insuficient pentru a se ocupa în chip îndestulitor de toți credincioșii ?

Și în această țară iubită, în care populația este animată de sentimente evlavioase și religioase, de câte ori Tu și colegii tăi în Episcopat nu v'ați căit de lipsa clerului, mai ales a celui de mir, într'un teritoriu, care pentru configurația sa geografică, pentru condițiile naturale și pentru extraordinara sa întindere, ar reclama un mai mare număr de preoți decât la alte Națiuni ?

*) „L'Osservatore Romano“ din 16 Februarie crt. publică o scrisoare a Sf. Părinte Pius XI, pe care a trimis-o Cardinalului Arhiepiscop din Rio de Janeiro și întregului cor episcopesc brazilian, încă în toamna trecută, cum se poate vedea din data pe care o poartă. Noi o dăm în traducere românească, în locul „paginii Agrului“, nu atât pentru noutățile pe cari le-ar cuprinde, ci mai mult pentru importanța problemei pe care o tratează: natura, scopul și mijloacele A. C.. Deși adresată brazilienilor, ea cuprinde generalități ce-i privesc pe toți. După acest nou cuvânt răspicat al Ierarhului suprem, nimeni nu mai poate să rămână nepăsător față de această organizație înjghebată și la noi sub numele de A. G. R. U., pentru că nu s'ar potrivea cu gusturile sale personale ori n'ar fi în stare să-i înțeleagă rosturile. Papa o cere, Papa vrea să se înființeze în tot locul. Datoria noastră a tuturor este să nu o împiedecăm ci să-i dăm tot sprijinul nostru. N. Red.

Ce să mai spunem apoi despre continua înmulțire a inițiativelor și a greutăților, cari uneori fac cu neputință slujitorului Domnului apropierea de toți credincioșii ? ce să spunem despre primejdiile de tot felul cari amenință tot mai mult credința, integritatea moravurilor creștine ? primejdii cari se pare că devin tot mai numeroase, unde — precum fără îndoială și în Brazilia — minunatele progrese ale culturii, ale științei, ale industriei, aduc cu sine — cu atâtea roade bune — și atât de dureroși germeni de ai răului.

Știm bine cu câtă grijă Tu și acest Episcopat vă nizuți ca să treziți și să nutriți în mijlocul aceluia bun popor, chemările preoțești și să adaptați Seminariile voastre tot mai mult menirii lor sublime.

Dovadă despre aceasta nizuință este întemeierea Colegiului Brazilian în Roma, făcută sub patronajul vostru și cu mijloacele voastre; care se mândrește cu titlul de »pontifical« și care, cum știți, ni-e atât de drag.

Aceste sfinte osteneli ale voastre, binecuvântate și fecundate de harul lui Dumnezeu, vor da în viitor, fără îndoială, roadele lor prețioase.

Dar cu cât va fi mai bogată prisosința acestor roade, dacă alături de cetele de preoți — cari nădăduim că vor fi tot mai destoinici pentru munca din ce în ce mai vastă — se vor aduna trupe ascultătoare și compacte de buni mireni, cari vor putea pregăti, înțregi și în unele privințe, unde este necesar, chiar și înlocui — mai ales în ce privește instrucțiunea religioasă — opera preotului.

Dar și în această sfântă luptă trebuie, ca de-altfel în toate luptele și pentru toate trupele, a proceda cu rânduială, metod și tactică.

Nu Vă va fi deci neplăcut, Venerabili Frați, dacă adăogăm aci câteva sugestii și îndrumări practice pe cari ni le inspiră nu numai cunoștința pe care o avem despre condițiile Voastre și dorința vie pe care o nu-țrim de a vă vedea obținând — și pe acest teren — succese măgulitoare, ci și lunga Noastră experiență care Ne-a pus cumva înaintea ochilor, cari ar fi la diferitele Națiuni mijloacele mai sigure și mai apte spre acest scop.

Înainte de toate, vă recomandăm să puneți cea mai mare trudă în formarea acelor cari militează în rândurile Acțiunii Catolice: formare religioasă, morală și socială care este neapărat trebuincioasă pentru cel ce vrea să deprindă o rodnică muncă de apostolat în sânul societății moderne. Tocmai pentru aceasta absolută nevoie de formare, va trebui neapărat să se

înceapă, nu cu mase mari, ci cu grupuri mici, bine instruite, cari să fie ca și aluatul din evanghelie, ce va dospa apoi toată frământătura. Nu va fi greu să se înceapă în fiecare parohie această folositoare muncă, mai ales îngrijind cu interes afectuos pe cei mici, ale căror suflete ușor pot fi îndrumate la deprinderea virtuților creștinești.

Tot atâta sârguință va trebui să se pună în a invita în asociațiile catolice pe tineri, viitoarele nădejdi ale Patriei și ale Bisericii, și pe bărbați, pe cari se reazimă familiile și societatea.

Un lucru apoi nu poate fi îndeajuns recomandat: ca asociațiile cari iau naștere, să trăiască nu numai în perfectă bună înțelegere, ci să fie potrivit coordonate și legate în cea mai strânsă și mai organică unitate.

Dela asociațiile parohiale, la cele diecezane; dela acestea, la centrele naționale directive, totul trebuie să fie bine așezat și compact, ca membrele unui singur trup, ca diferitele unități ale unei oștiri numeroase. Nu confuziune, ci fuziune; nu interferențe păgubitoare muncii însăși, ci colaborare pe diferitele terenuri încredințate fiecăruia; nu innăbușire a vigoarei spontane a diferitelor asociațiuni, ci o dezvoltare armonică și ordonată a întregului trup în bine proporționată frumuseță și robusteță a diferitelor membre.

De aceea ar fi o greșală și o pagubă foarte mare dacă în parohii ori în eparhii ar lua naștere asociații de ale credincioșilor cu scopuri asemănătoare scopurilor Acțiunii Catolice, dar absolut independente și nici într'un chip coordonate Acțiunii Catolice, ori, și mai rău, potrivnice acesteia.

Foloasele particulare ori mărginite la un restrâns cerc de credincioși, ce provin din astfel de asociațiuni, ar fi cu totul zădărnice de paguba pe care ar pricinui-o, risipind, despărțind și uneori aducând în conflict între ele forțele catolice, cari, din pricina zilelor noastre, trebuie să fie, cum am spus, puternic organizate sub ascultarea Ierarhiei și în slujba Bisericii.

Aceasta de altfel, nu însemnează că nu trebuie să se aibă grije, în sânul Acțiunii Catolice, de formarea și asistența diferitelor clase particulare, ca, spre pildă, țăranii, muncitorii, studenții, persoanele culte, profesioniștii. Ba toate acestea, după cum cu prisosință ne arată experiența, sunt absolut indispensabile dacă voim ca Acțiunea Catholică să-și ajungă pe deplin scopul, care este acela de a-l face pe fiecare, apostol al lui Cristos în mediul social în care l-a așezat Domnul. Stăruim mai pe sus de toate să se aibă o deosebită grije de clasele de jos, de muncitorii industriali și de cei de pământ. De fapt, aceștia, precum au format obiectul de predilecție al Inimii Dumnezeiești a lui Isus, așa au atras și atrag îngrijirile materne ale Bisericii, care are toate sentimentele de compătimire în fața neajunsurilor și a suferințelor vieții lor și rămâne îngrijorată pentru gravele primejdii spirituale, la care îi expune o propagandă de învățături antireligioase și antisociale.

În toată aceasta vastă operă de înțeleaptă organizare, va fi foarte folositor a constitui, după posibilitate, în fiecare eparhie, grupuri de preoți și de mireni aprinși de zel pentru suflete, devotați Papei și Episcopilor, cari, ca niște râvnici misionari ai Acțiunii Catolice, sub conducerea Episcopatului, să meargă și în celelalte Eparhii în cari, în fiecare parohie, prin întâlniri dese și bine întocmite să arate limpede frumuseța și foloasele Acțiunii Catolice, să se îngrijască, și

mai ales să colaboreze la formarea de buni conducători (condiție necesară pentru viața și înflorirea Asociațiilor), și în sfârșit, să îndrume și să coordoneze munca spre înlăptuirea diferitelor puncte din programul fixat. În afară de aceasta, să nu se omită a instrua în această formă de apostolat pe clericii din Seminarii, să se familiarizeze cu ea toți preoții, dar mai ales cei tineri, trimițându-i pe aceștia să studieze Acțiunea Catholică chiar la alte Națiuni, la cari ea a făcut deja norocoasă experiență și a cules bogate roade.

Spre a-i face tot mai apți pentru Acțiunea Catholică pe preoți, pe călugări și călugărițe, și pe acei mireni, cari în chip deosebit simțesc nevoia Acțiunii Catolice, socotim de foarte folositor, că, după cum se și practică deja cu vădite foloase, în diferite locuri, să se organizeze adeseori zile ori săptămâni de studiu și de rugăciune nu numai pentru întreaga națiune, ci și regionale, diecezane și parohiale, în cari, prin deprinderi spirituale și prin lecții practice, ținute de persoane cu experiență în chestiuni sociale și de organizare, participanții să fie îndemnați la apostolat și să fie luminați cu lumina învățăturilor morale și sociale ale Bisericii, aplicate nevoilor vremurilor de față.

Astfel de întruniri e bine să se țină separat pentru diferitele grupuri ale A. C., adică ale tinerilor, studenților, ale bărbaților și femeilor catolice, ale muncitorilor, profesioniștilor, ca avocați, medici, industriași, comercianți etc., ba și pentru preoți, călugări și călugărițe, pentru educatori etc., ca în ele să se trateze teme speciale, cari interesează singuraticile organizații și categorii sub aspectul religios și al apostolatului propriu al Acțiunii Catolice.

Cunoaștem bine și prețuim, Venerabili Frați, greutățile începutului unei munci atât de nobile și așa de trebuincioase. Dar trebuie să repetăm, cu Apostolul neamurilor: »Toate le pot în cel ce mă întărește«. Dacă preoții și mireni, cari activează în A. C. își vor pune nădejdea în Dumnezeu, vor griji de harul dumnezeesc și vor trăi o viață de rugăciune și de dragoste pentru jertfa ei vor obține binecuvântările cerești asupra activității întregi a A. C. și chiar asupra faptelor mici la aparență și neînsemnate, și vor primi ajutoare speciale și chiar extraordinare ale bunății dumnezeiești; de altă parte câtă vreme nu lucrează cu ei Dumnezeu, zadarnic vor munci ca să zidească noua cetate creștină.

Pe lângă ajutoarele cerești, A. C. mai are și alte ajutoare. De fapt, dânsa nu zădărnicește, cu atât mai puțin nimicește inițiativele și diferitele forme ale operelor bune ci mai de grabă le trezește, le sprijinește și le coordonează. De aceea cere și primește bucuros colaborarea tuturor acelor chezași, instituții și acțiuni cari, deși nu fac parte în mod oficial din A. C. îi împărtășesc ideile nobile de formare a conștiințelor și de apostolat creștinesc.

Ajutorul cel mai puternic și mai bogat decât oricare, va fi fără îndoială, ajutorul pe care-l vor da Acțiunii Catolice multele ordine călugărești de ambele sexe, cari au adus deja însemnate servicii Bisericii spre folosul sufletesc al acestei Națiuni. Acest ajutor îl vor da nu numai prin continue rugăciuni, ci dându-și bucuros și sprijinul lor, chiar și atunci când nu sunt încredințate cu păstoria sufletelor; pregătind mai ales pentru A. C. încă din vârstă fragedă pe copiii și copilele pe cari îi au în instituțiile lor și în deosebi în internatele de băieți și de fete, cari în cea mai mare parte stau sub conducerea ordinelor

călugărești; desvoltând în ei mai întâi simțul apostolatului, iar mai apoi îndrumându-i spre organizațiile Acțiunii Catolice ori promovându-le ei înșiși pe aceste în Asociațiile și instituțiile lor. Se poate spune că nu este timp și loc mai bun decât școlile și internatele pentru a educa tineretul Acțiunii Catolice. Aceasta va fi foarte folositor însăși internatelor, căci e ușor de înțeles ce și cât folos trag toți tinerii dintr'o școală ori institut, dela tovarășii educați în spiritul de apostolat. Și va folosi mai ales acestor suflete tinere, după cum de altfel am accentuat mai de multe ori, faptul că prevenite și întărite astfel, acele suflete vor afla în organizația în care vor intra apoi și chiar în vârsta cea mai grea, un scut și un sprijin pentru a înfrunța și a birui multele și marile primejdii ale mediului în care vor trebui să intre.

În acest fel și Asociațiile și instituțiile menite să cultive evlavia ori să răspândească cât mai mult cultura religioasă ori să activeze în mod deosebit prin apostolat social, vor fi într'adevăr forțele ajutoare ale Acțiunii Catolice, căci chiar păstrând ele o dreaptă și necesară autonomie, între ele și Acțiunea Catholică se va înfăptui acea »înțelegere cordială«, acea coordonare și »înțelegere împrumutată« pe care am recomandat-o mai de multe ori. Acțiunea Catholică așa de puternic ajutată și înțelept rânduită, va fi într'adevăr oștierea pacifică care va purta lupta cea sfântă pentru a restaura și a promova Impărăția lui Cristos, care este Impărăția dreptății, a păcii și a iubirii. Tocmai pentru aceasta, deși trebuie absolut să se abțină — căci pretinde natura sa — dela orice activitate și ati-

tudine de partid politic care, cum am repetat mai de multe ori și foarte stăruitor, ar aduce foarte mari pierderi oricărei activități religioase, dânsa va contribui în chip real și eficace la propășirea Patriei și a cetățenilor săi: devenind »mijlocul potrivit, de care se slujește Biserica pentru a împărtăși popoarelor tot felul de bunuri« (scrisoarea către Card. Bertram).

Dea Dumnezeu să rodească ostenețele, pe cari E. V. și întreg Episcopatul, ascultat în mod fidel și urmat de clerul și laicatul catolic, le depuneți pentru a organiza în întreaga Națiune acest puternic mijloc de regenerare creștinească, și așa să se formeze cât de în grabă în toate Eparhiile aceste frumoase cete de harnici ostași ai lui Cristos, cari să pornească întru apărarea intereselor lui Dumnezeu și ale Bisericii și să ducă pretutindeni acel *sensus Christi*, care este cheazăie pentru prosperarea indivizilor, a familiilor și a societății.

Iar ca opera pe care ați început-o să aibă un norocos și eficace succes, cerșim dela Dumnezeu ajutoare potrivite pentru Voi. Dovadă despre această urare a Noastră și în același timp mărturie a dragostei noastre deosebite să fie Bindecuvântarea Apostolică pe care o împărtășim cu dragoste în Domnul, Tăie, iubitul Nostru fiu, Vouă Venerabili Frați și întregului Cler și popor, încredințat grijei voastre și mai ales acelora cari se ostenesc pentru Acțiunea Catholică.

Dat în Roma, lângă Sfântul Petru, în sărbătoarea Domnului Nostru Isus Cristos Rege, din 28 Octomvrie 1935, al XIV-lea al Pontificatului Nostru

PIUS PP. XI.

Maglavit

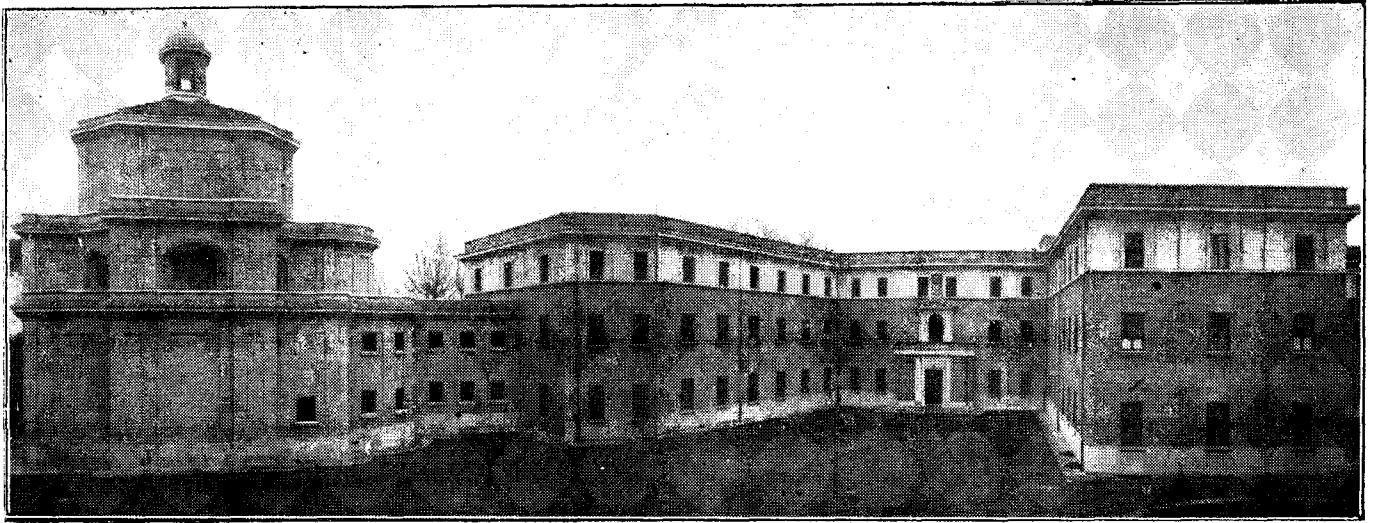
În revista Fundațiilor Regale dela 1 Februarie, D-1 Dimitrie Cuclin scrie despre Maglavit. Spune că s-a dus acolo, că auzise de copilul ce pretindea să fi fost surdo-mut, vindecăt de Petrache Lupu și cum o femeie indignată din satul lui s'a repezit la el strigându-i pușlama, »nemernic, pungașule cum îți vine să spui atâtea minciuni, tu surdo-mut? Fi-ți-ar zilele ale dracului? Și cum scandalizată s'a suit într'o căruță să-și ia drumul. Iar norodul văzând că din întâmplare căruța s'a răsturnat, a înțeles că a fost pedpsită »ca să dea satisfacție« vulgului idiotizat și tiranic, cași unui Dumnezeu transformat în paiță.

Apoi D-1 Cuclin ajungând la Craiova a dat în gara de acolo de o mulțime de bolnavi, cari se tăvăleau și zăceau unii lângă alții și »niciodată nu și-a închipuit o icoană atât de inspăimântătoare a mizeriei, a ignoranței și a lipsei de solitudine«. La gara Maglavitului a găsit altă mulțime adunată unii ca urmare a unei depline pocăinți, alții urmași de o himerică tămăduire a boalelor și în fine alții doritori de vioșie și belșug. »În sat la Maglavit vedeai lume vânzând legume și fructe pe câte 3 sau 5 lei una, alta privind și băieți oferindu-ți luminări de ceară curată cu prețul de 1 leu bucata«. În capătul satului i-se atrage atențiunea asupra unei case nouțe, măricuțe, curățele casa lui Petrache Lupu și pe care i-o făcuse în dar zice-se o cuconiță. La Locul unde se pretinde a fi văzut Petrache Lupu pe Dumnezeu o mulțime nenumărată. »Ca să ajungi acolo trebuie să ai răbdare de ceasuri. Stau oamenii în extaz. Mulți prăbușiți la pământ, una cu praf, cufundați în abisul mistic. Ai

putea da cu căruța peste ei fără să se miște«. Unul îl asigură că îl știe pe Petrache Lupu de când era copil și că Miercurea și Vinerea fiță n-a supt dela masa . . . . Copiii își băteau joc de el, că era surd, bălbăit și tâmp . . . . Și acum îl ascultă și se închină lumea. »E copleșitor, nu știi ce să mai crezi, ce să cugești și ce să faci«. Pornește înainte și ajunge lângă o dungă de luncă. »Oroare! O duhoare pestilențială îl trăneste . . . nu aveau pe unde călca printre foarte apropiate mormane de materii fecale. »Ar fi vrut sa vadă pe cioban, dar muierea lui îi spune că omul ei ia masa cu popa. Il suspecta. I-se asigură că nu se știe unde mănâncă Petre Lupu. Pornește înapoi«. Pățania l-a contrariat, dar sfârșește să ne asigure foarte serios că »cu voia ori nevoia tufurora, Dumnezeu a vorbit ciobanului«. Mărturisim că nu prea pricepem.

Dar tot în aceeași revistă mai citim că, în Gândirea, D-1 Crainic spune că a fost la Maglavit și a văzut ca mulți alții »fantoma minunată«; iar D-1 Stăniloae asigură că »nimic nu împiedică de a crede că Petrache Lupu a văzut pe Dumnezeu«. Revista Fundațiilor spune cititorilor ei că în »Gândirea« se militează în favoarea Ortodoxiei, transformându-o în notă specifică națională. »Cât de întunecată este aceasta convingere«, asigură revista, se poate vedea din articolele D-lui Nichifor Crainic. (Revista Fundațiilor Regale, Nr. 2 din 1936 pag. 475).

D-1 Nichifor Crainic învinuiește pe Uniți că sunt sceptici în ce privește Maglavitul, pentru că Biserica Catholică nu admite minuni în Ortodoxie. Se înșală

COLEGIUL ROMÂNESC DIN ROMA: CADOUL PRINCIAR AL SF. PĂRINTE

D-l Crainic. Biserica crede că Dumnezeu poate face minuni oriunde. Mai mult: Biserica Catolică admite că chiar dintre ortodocșii-neuniți pot ajunge sfinți, dacă sunt de bună credință. Așa Asumpționiștii au publicat un volum cu viața unui călugăr bulgar neunit, de pe la sfârșitul sec. XVIII, pe care-l recunoaște a fi fost un sfânt. Dacă suntem sceptici, pricină e că noi nu ne putem mulțumi și admite minunile, așa cum le interpretează D-l Dr. Marinescu, adică ca rezultate ale sugestiunilor asupra celor bolnavi de nervi. Și apoi un medic, ce spune că este și licențiat în Teologie, Dr. Petrescu, în Zorile, s'a ridicat împotriva Maglavitului. Iar în revista »Orientări« (anul V. nr. 1), amintind că Dr. Petrescu asigură că vedenia lui Petrache Lupu nu e adevărată și în orice caz nu e divină și mai ales creștină . . . . asigură că »Maglavitul este mai mult ceva iudaic Maglavitul servește pe Iahve nu pe Isus«. Așa afirmă D-l Paul Popescu, iar în Fântână Darurilor, D-l I. Gr. Oprișeanu susține că Petrache Lupu a văzut într'adevăr un moș, dar acest moș nu era Dumnezeu ci Sân-Pietru.

Acțiunea Română, din 10 Februarie, crede că

aceasta soluțiune ar putea fi primită. Din toate acestea se poate pricepe, că până azi nu se poate ști, într'adevăr, ce a fost, ori ce e la Maglavit. De aceea noi am ezitat a ne ocupa de Maglavit și acum pentru prima și ultima oară, ne ocupăm de aceste întâmplări. Ele dovedesc numai un lucru: Marele misticism al Poporului Român. Când se va dovedi în mod științific, că în adevăr acolo se fac minuni și că lui Petrache Lupu i-a vorbit cineva, altul decât Dumnezeu-Tatăl, vom reveni. Sigur că atunci consecințele minunii dela Maglavit, vor fi cu totul altele decât cele pe cari le doarește D-l Nichifor Crainic.

Până atunci medicii pretind că ucigătoarea epidemiei de tifos exantematic din Basarabia, a provocat-o Maglavitul. Iar »Universul« din 23 Februarie scrie că »se fură din daniile dela Maglavit«. Că »hoțul e chiar cumnatul lui Petrache Lupu«. Că acest cumnat al ciobanului e paraclisierul bisericii dela Buturuși și că această indeletnicire a cumnatului lui Petrache Lupu, a stârnit multă indignare printre pelerinii cari erau de față.

M. T.

Campania d-lui Ghibu.

D-l Onisifor Ghibu, după ce cu atâta convingere militase cu câțiva ani în urmă pentru încadrarea Bisericii ortodoxe române în Biserica Romei — e constatatarea făcută de d-l Valer Pop în discursul dela Carei — a început acum o campanie împotriva catolicismului roman. Ca obiectiv al acestei campanii e desființarea concordatului încheiat între România și sf. Scaun, în aceeași vreme, firește, și a Acordului dela Roma privitor la Status-ul catolic din Ardeal, ca statul român și apoi — probabil — Biserica ort. să pună mâna pe averile lui; scopul ultim al acestei acțiuni nu poate fi decât readucerea Românilor uniți la Biserica ortodoxă. În acest sccp, pe lângă »nulitatea Concordatului«, d-l Ghibu caută să convingă pe fiii Romei dela Carpați, că Papa este cel mai mare dușman al Românilor, că Pius XI este inspiratorul și susținătorul revizionismului unguresc, prin urmare, Românii nu au ce căuta în tabăra lui.

Într'o broșură apărută anul trecut, d-l Ghibu a spus ce avea de spus în această materie. Dar domnia

sa nu se mulțumește cu atâta, ci ca omul convins de necesitatea afirmării celor susținute de el, face uz și de mijloacele propagandei orale: ține conferințe, pune la cale interpelare în Congresul național-bisericesc, angajează acțiunea antirevizionistă română, toate acestea cu o tenacitate ce poate fi admirată. Și ceea ce pare a da mai mult curaj acțiunii d-sale, este *tăcerea*, aproape *totala pasivitate*, a acelor pe care îi atacă. În o conferință mai nouă, ținută la Oradea, d-l Ghibu auzim că a și spus-o: a trecut atâta vreme de când mi-am tipărit cartea și nime dintre frații uniți nu a răspuns la cele cuprinse în ea . . .

Că nu i-s'ar fi răspuns nimic, nu o poate afirma d-l Ghibu. Domnia sa nu poate ignora, că a primit un răspuns, poate nu cel așteptat de d-sa, la congresul Agru-lui dela Carei. În magistralul său discurs, d-l Valer Pop a spus: »Nu este locul de a combate toate argumentele ce se invoacă în sprijinul campaniei începute. Se va face la timpul său și la locul convenit, când opinia publică va vedea, că cei ce inițiază această cam-

panie sunt sau de rea credință sau nu și-au dat osteneala să cunoască nici constituția, nici legile țării, nici faptele fără de cunoașterea cărora într-o problemă atât de importantă nimeni nu are voie să se rostască». D-l Valer Pop mai atinge și »desinteresul« cu care ar lucra d-l Ghibu, gândindu-se probabil la — ceea ce menționează d-l Pop în broșura: »Acordul dela Roma« p. 152 — la sumele de bani pretinse de d-l Ghibu — și primite ulterior — dela Șimleu, ca și dela Timișoara, etc. Nu-i vorbă: pentru o campanie în favoarea Romei, dacă era vorba să o continue, nu știm cine i-ar fi putut pune la dispoziția d-lui Ghibu cheltuielile necesare, în măsura reclamată de d-sa.

De altă parte nu ne miră curajul unor schimbări de atitudine la d-l Ghibu, doar el a fost în stare, în legătură cu Astra basarabeană, să scoată un volum întreg împotriva unuia dintre șefii săi politici, regretatul V. Goldiș.

Dar să revenim la chestiune. D-l V. Pop a promis că în ce privește campania împotriva Concordatului, d-l Ghibu își va primi răspunsul. Și desigur se va face. Ceea ce eu țin să dau în cele ce urmează, nu este decât un mic ecou al conferinței d-lui Ghibu dela Oradea, unde m'a pus și pe mine în cauză cu articolul despre Card. Marmaggi. Țin să răspund la cele afirmate în aceea conferință, mai mult pentru a-l lămurii încâtva — dacă se poate — pe d-l Ghibu cu privire la anumit fel de prezentare al lucrurilor. Răspund în baza amplului rezumat ce i s'a publicat conferinței, în ziarul »Ecoul« dela Arad la 13 Febr. a. c.

Înainte de toate d-l Ghibu — nu că d-sa nu ar cunoaște lucrurile, ci desigur pentru a produce efect asupra ascultătorilor, cari îi primesc de bun orice le-ar spune — face o regretabilă confuzie și spirit ieftin în ce privește *Biserica catolică romană și diferitele rituri*. Catholicismul ca doctrină este — ca și »ortodoxia« de altfel — unu pe toată lumea; ca organizație însă, cuprinzând diferite popoare, și ca formă de cult și de viață religioasă, ca rit adecă, variază după națiuni și regiuni. Sunt următoarele rituri: slavobizantin (de care se țin și Românii), armean, sirian, caldeean, maronit, copt. *Aproape toate aceste rituri există și în așa numita ortodoxie* (vezi Miłaș: Situația actuală de drept bisericesc a Bisericilor ortodoxe răsăritene, Arad 1927, dar mai vârtos: Janin, *Les églises orientales et les rites orientaux*, Paris 1926). Dacă între mireni noștri, cari nu au învățat istorie bis. și Liturgică, se găsește părerea greșită că ortodoxia e una cu ritul nostru bizantin și catholicismul una cu ritul latin din Apus, noi cari știm lucrurile, căci de aceea am făcut școală teologică, trebuie să contribuim la înlăturarea confuziilor, dar nu la menținerea lor.

Cum vine dar d-l Ghibu să spună ascultătorilor cari îi acordă atâta atenție că:

„În România avem catolici români, unguri, germani, armeni, etc. Catholicii din România, în număr de vreo 2 milioane și jumătate, în mod logic (? ?) ar trebui să nu se deosebească unii de alții prin nimic. Deși catholicismul prezintă nota internaționalismului (? !), totuși în catholicismul din România nota națională e foarte pronunțată, fapt ce constituie un *non-sens* (? !). Lucrul acesta nu se întâlnește în nicio țară din lume. În țările veritabil catolice, catholicismul este internațional. Limba oficială a cultului este cea latină. Ar fi deci natural, ca din moment ce Românii catolici de rit grecesc s'au integrat în familia catholicismului roman, să adopte și ei limba latină ca limbă oficială a cultului divin.

Românii catolici de rit grecesc reprezintă un catholicism dominant, un catholicism de clasa a II-a (!). Pe când în Ungaria catholicismul fie de rit latin, sau grec, este supus primatului catolic dela Strigoniu, la noi în România catholicismul are două

capete (doi mitropoliți): unul la Blaj de un rit, altul la București de alt rit, fără să se știe, care este raportul dintre ei. Roma n'a admis (oare cerutu-i-a cineva ?) ca mitropolițul din Blaj să fie conducătorul catolicilor din România. Pe unguri i-a lăsat de capul lor, pentru că nu putea îndrăzni să subordoneze pe Românii gr. catolici Ungurilor romano-catolici. Ar fi fost o știruire prea bătătoare la ochi a suveranității politice-naționale a Statului român“.

Menirea conferințelor publice este să lumineze, să producă noțiuni și idei clare la publicul mare, care nu are posibilitatea să facă studii speciale, în chestiuni cari sunt la ordinea zilei. În cele de mai sus, distinsul conferențiar, profesor al unei universități române, d-l Ghibu, produce confuzie în mintea auditorului, *prezintănd ca identice religia sau cultul cu ritul și cu organizația*, făcând să se înțeleagă, că rău a făcut Papa dela Roma, că la 1853 a scos pe Românii uniți din Ungaria de sub jurisdicția primatului dela Strigoni și le-a creat mitropolie proprie, supusă exclusiv sfântului Scaun; sau că rău fac bărbajii noștri de stat, că pe Sârbii din România — cari de fapt au acelaș rit cu Românii, numai calendarul nostru nu li-l-am putut impune — nu-i înglobează direct în biserica românească, iar Sârbii la fel ar trebui să înglobeze în biserica lor pe Românii de acolo!

În legătură cu aceasta vom lămurii și un punct din cartea d-lui Ghibu »Nulitatea Concordatului«, carte ce întâmplător ne a ajuns la mână, pentru că deși este pus prețul de vânzare pe ea, nu s'a dat librăriilor spre desfacere, ci — pe semne o desface d-l Ghibu direct, mai ales prin autorități (un primpretor ni-se plângea mai deunăzi, că i-s'au trimis 20 ex. scăzându-i-se prețul din salariul lui. Firește, primpretorul are să le vândă la primării, dar decât asemenea lectură, la satele noastre, mai bune erau, totuși, epistoliile d-lui Mihalache sau — dacă s'ar fi trimis — Mustul d-lui Goga!), lucru ce încă ar trebui lămurit din partea d-lui Ghibu.

Se spune în pomenita broșură, că prin Concordat s'ar fi *desființat Biserica unită română*, ca biserică națională, înglobându-se în Biserica catolică universală. Concordatul nu face decât să enumere diferitele rituri, după cari e organizată Biserica catolică în România, punând ritul unit (de fapt, numai la Roma se vorbește de rit românesc distinct, căci de fapt se deosebește încâtva de celelalte rituri slavo-bizantine!); de naționalismul Bisericii noastre nu are să vorbească Concordatul, ci legile țării, pentru că e chestie internă românească. Desigur, Roma numai cu bucurie subliniază acest lucru, cum a făcut-o deja papa Piu X. În discursul ținut pelerinilor români la 1908, când a spus că »voi Românii (deși eram pe teritoriul Ungariei!), sunteți de două ori Români...«

În ce privește caracterul nostru de *ortodocși uniți*, raportul nostru la legea »românească« -- chestie pusă totdeauna atât de tendențios, punctul nostru de vedere e: da, suntem ortodocși uniți, cu ortodoxia dinainte de 1054, refăcută la sinodul din Florența, unde a aderat și Biserica românească, care ortodoxie au abandonat-o Grecii și Slavii fără să ne fi cerut votul nostru! Suntem cu toții de o lege, *legea românească*, numai prin organizație suntem deosebiți; dar înțelegem această lege așa cum se păstrează la poporul nostru și în cărțile liturgice, cari cu toată desbinarea, păstrează laudele lui Petru ca vârhovnicul apostolilor, cari au practice pentru morți, ce nu ar avea înțeles dacă nu ar fi pentru ei decât raiu și iad, etc... Toate acestea încă le putea citi d-l Ghibu

din discursul I. P. S. Frențiu ținut în 1919 la sinodul eparhial din Lugoj.

În conferința sa dela Oradea, d-l Ghibu s'a referit la articolul meu din Farul Nou, în care arătam că la călătoriile Nunțului Marmaggi prin Ardeal — călătorii făcute, pelângă motivele de curtoasie, și cu scopul de a se documenta asupra situației teritoriilor a căror aranjare se cerea prin Concordat — s'a făcut observarea că în unele locuri Români nu s'au prezentat cu așa fast cum ar fi trebuit după situația lor numerică. De aici d-l Ghibu se și grăbește să tragă o concluzie în favoarea tezei sale: *că la 1921 conștiința catolică nu prinsese rădăcini în sufletele țărănilor noștri!* Dacă de aranjarea unor primiri depinde gradul de conștiință catolică a Românilor, atunci trebuie să spunem, că la 1921 vestitul protopop ort. din Lugoj, Gh. Popoviciu, a fost mai catolic decât cei vizați de d-l Ghibu, fiindcă el i-a arătat înaltului diplomat papal toată atențiunea cuvenită. Nu, observarea ceea din articolul nostru, reproducă după un articol de atunci, are cu totul alt înțeles și nu se poate răstălmăci de dragul unor efecte ieftine.

Admitem că, până la 1921 conștiința catolică nu activa în așa măsură, cum activează azi, dar asta nu are altă explicație decât atacurile venite din partea dușmanilor Unirei, atacuri ce în loc să producă vre-o slăbire a acelei conștiințe, au trezit-o și au forțat-o la manifestări, cari altfel — oricât de dorite — cu siguranță nu s'ar fi produs!

Și acum să venim la teza propriu zisă a D-lui Ghibu: *Catolicism și revizionism*. Crede adevărat d-l Gh. a putea afirma, că o religie mondială cum e catolicismul, cea mai puternică dintre toate religiile creștine, este în serviciul revizionismului maghiar, nu numai atât, dar că însuș acest revizionism maghiar ar fi o creație a Papei dela Roma, care de dragul celor 5-6 milioane Unguri ar abandona Mica Antantă cu vre-o 20-30 milioane catolici! Stai uimit în fața unor astfel de afirmații și nu știi ce să admiri mai mult: absurditatea lor sau naivitatea celor ce li-se pot administra astfel de bazaconii?! Mai este și totala lipsă de *înțelegere politică* a chestiunii. Pentrucă să afirmi tu, Române, că întreg catolicismul cu cele 400 milioane de aderenți ai săi, este favorabil tezei maghiare a revizionismului, mai adăogând și pe anglicani, la cari mai mult s'a manifestat simpatia pentru Unguri, pe protestanții germani, cari e natural să țină cu ei, pe ortodocșii bulgari și ruși (da, cu toate eforturile d-lui Titulescu, din partea Rușilor nu putem fi deloc liniștiți), ca să nu mai vorbim de mohamedani, — înseamnă a susține că teza maghiară stă admirabil, iar situația noastră e disperată!...

Ce noroc, că din toată povestea cu catolicismul revizionist nu e nimic adevărat, ci totul se reduce la fantasmă. Este adevărat — și oarecumva firesc — că *Ungurii sunt revizionisti* și fac o propagandă cum puțin știu să facă, la tot cazul nu ar fi rău să luăm lecții dela ei. Ei sunt revizionisti dela mic până la mare, dela vlădică până la opincă. Da, e revizionist și catolicismul maghiar, el caută să facă propagandă și între catolicii germani, francezi, italieni, americani; se folosește de toate mijloacele și ocaziunile, de legăturile personale ce le are în toată lumea. La toate acestea noi ar trebui să opunem o contra acțiune, dar unde avem noi acele legături, acele mijloace? Dacă unul sau altul dintre noi iea lupta în câte un organ catolic mondial, e lăsat la propriile lui puteri și inițiative, face ce

poate. Iar prin propagande ca aceea de care ne ocupăm aici a d-lui Ghibu, li-se dă Ungurilor cea mai puternică armă în mână!...

Dar pentru ce fac Unguri catolici poate fi făcut răspunzător Papa? Poate Papa să le interzică Maghiarilor catolici de a fi revizionisti? Putut-a Papa să interzică Românilor Uniți pe vremuri de a fi cei mai fervenți susținători ai irendentei române în Ungaria? ... Nu, Papa știe ce are de făcut.

Pentru tot ce se tipărește în Ungaria cu aprobarea bisericească, răspunde — ca în toată lumea — *episcopul respectiv*. Așa și pentru cartea lui Tower Vilmos, în care se vorbește de rolul Papei la menținerea și salvarea patriei maghiare. La fel pentru *Katholikus Almanah*. În acesta din urmă, partea senzațională invocată de d-l Ghibu e că episcopiile catolice de pe teritoriul României-Mari, chiar și cele române unite, sunt arătate tot ca ținând de Biserica maghiară, dar cu mențiunea că se găsesc pe teritoriile ocupate. Și — spune d-l Ghibu — »e dureros că nu s'a găsit până în prezent niciun preot sau mirean gr-catolic, care să protesteze contra acestei interesante mistificări a realității și adevărului«. Nu-i facem D-lui Ghibu cap de acuză că nu cunoaște și actele episcopatului nostru, cum cunoaște hârțile dela ministerele din București, dar ar putea cunoaște ce se tipărește; în revista redactată de mine »Păstorul Sufletesc« nr. 7-8 din 1 April 1930 am scris un articol intitulat »Papistășii noștrii« în care mă ocupam de cele apărute în Almanahul catolic maghiar și spuneam: ce este aceasta, dacă nu „papistășie“ fără Papa?

Dar între noi vorbind, să nu uităm un lucru. Insuși d-l Ghibu e acela care — absolut pe nedreptul acuză pe Papa că nu ar recunoaște Basarabia, fiindcă nu este vorba de ea în Concordat (dar Rusia, cu care am încheiat pact, recunoaște Basarabia?); ori Papa nu și-a rezervat recunoașterea Basarabiei ca o concesie pentru Concordat, ci a făcut-o încă la anul 1921. Dar dacă însuși Ghibu crede, că întregul teritoriu al țării noastre numai atunci e recunoscut de Papa, dacă asta se spune expres în Concordat, ce să ne mirăm de catolicii maghiari, cari pretind acelaș lucru și fiindcă pe vremea apariției Almanahului III nu aveam încă încheiat sau ratificat Concordatul, ei stau pe punctul de vedere indicat ca just chiar de d-l Ghibu?

Că pe cutare perete al Vaticanului se mai găsește azi ori ba, harta vechei Ungarii, nu o putem controla, dar dacă se găsește aceasta, de sigur se găsesc și alte hârți sau embleme, relicvii istorice, căci Vaticanul e bogat în acestea. Dar mi-se pare, nu ar trebui să ne neliniștim prea tare de asemenea lucruri: la Strasbourg în cutare biserică se găsește și azi emblema germană, fără ca viitorul Franței să sufere din această cauză, deși Germanii sunt mai de temut decât Ungurii.

În ce privește situația eparhiilor catolice din toată lumea, nu Almanahul catolic maghiar, ci *Anuarul Pontifical* e publicațiunea autentică a Romei. Consulte pe acesta, cine vrea să cunoască punctul de vedere roman, în ce privește noua orînduire internațională a frontierelor. Că Papa nu le-ar recunoaște pe acestea, e cu atât mai temerar a o spune, cu cât prin Concordatul cu România nu numai că s'a făcut acest lucru, dar s'a creat și o eparhie nouă, aceea a Timișoriei, în legătură cu frontiera de Vest a țării; iar eparhiile nu se creiază cu caracter temporar, ci pe veci!

În broșura d-lui Ghibu se vorbește de *numirea*

Cardinalului Serédi din partea Papei și de consacrarea lui la Roma, ca de o demonstrație filo-maghiară. Ei bine, acest călugăr benedictin — nu e primul caz că s'a numit primate un călugăr, d-l Ghibu greșește afirmând așa ceva, pentru că antecesorul lui Cernoch, Vaszari încă a fost benedictin — Serédi a fost numit în contra voinței guvernului maghiar, ai cărui candidați nu e probabil să fi fost antirevizioniști. Serédi fusese mult timp la Roma, unde a lucrat la codificarea dreptului canonic apusean, împreună cu fostul secretar de stat Card. Gasparri, mai mult decât oricine. Că ce primire i-s'a făcut în Ungaria, ce s'a vorbit cu această ocaziune din partea celor ce l-au primit, ba și din partea lui, asta îi privește exclusiv pe Unguri. Că Papa i-a dat o masă cu ocazia consacrării, se prea poate, și la noi vlădicii rețin la dejun pe fiecare preot cu ocazia hirotonirii. Amănuntele descrise de Almanahul Catolic invocată, trebuiau controlate de legațiunea noastră la timpul său și sesizat d-l Titulescu, dacă era cazul. Dar ni-se pare, diplomația noastră are probleme cu mult mai grave, decât să controleze vinul de Tokay ce se bea pe la mesele suveranilor.

Discursul Papei la adresa pelerinilor maghiari cu ocazia anului sfânt 1925: »mare«, »nobilă națiune«, »aspirații de viitor«, sunt termeni impuși de condescendența limbajului papal și al reprezentanților Papei, la adresa oricărei națiuni. Pentru d-l Ghibu nu s'a interesat și de discursul rostit în același an la adresa pelerinilor Români? Prin care discurs Pius XI — ca și Pius X — a afirmat cu cuvinte atât de categorice, romanitatea noastră, pe care se bazează România Mare!

Tot așa este adevărat, că delegații Papei caută barem în câțva să facă uz de limba poporului între care se prezintă. Nunțitul Marmaggi dădea binecuvântarea în limba română. Va fi învățat ceva ungurește Card. Sincero când a fost la B-Pesta la *serbările sf. Emeric*, dar tot așa ar vorbi un cardinal și românește, dacă noi am fi în stare să aranjăm asemenea serbări. Dar din felul cum au comentat Ungurii convoiul acela pe Dunăre să faci concluzii în contra Papei, e nedreptate; iar să spui că însași sărbătoarea lui *Cristos-Regele* — căruia i-se ridică în toată lumea biserici și monumente admirabile — a fost introdusă de dragul Ungurilor, este o naivitate atât de crasă, încât nu știm cum mai poate salva anumite aparențe?

Că Papa va fi ajutat cu mari sume la alinarea mizeriei din Ungaria de după războiu, poate fi adevărat; el a ajutat și alte țări, chiar și Rusia, iar pentru România câte milioane de lire a jertfit Papa, asta încă ar trebui să se publice odată, — în orice caz a jertfit atâta cât pentru Ungaria! Că apoi Ungurii cum comentează gesturile de bunăvoință ale Papei și câte nerozii nu sunt ei în stare să scrie, de o parte pentru a-și amenaja orgoliul, de altă parte pentru a-și întări pe credincioși în alipirea lor către sf. Scaun, în fața propagandei protestante, asta îi privește! Toate acelea ne ar putea face să ne războim *cu Ungurii*, dar nu cu Papa. Ungurii vorbesc de un Dumnezeu propriu al lor; ei proslăvesc pe Maica Preceastă ca pe Patroana lor specială, lucru ce altfel nu are nimimic de reprob, căci și pentru catedrala întregirii neamului nostru propunea păr. Ciuhandu nu de mult ctitoria Maicii Domnului, căreia îi este închinată și marina română (Rev. Teologică nr. 11—12 din 1935).

Incheiem examinându-ne dorința ca cele spuse aci să fie primite ca izvorâte din dorința de a contribui — pentru cei de bună credință — la lămurirea unor

lucruri, pe cari a le agita mai departe așa cum o face d-l Ghibu, nu poate aduce nici un bine, în schimb poate aduce mult rău țării noastre românești!

Can. Nic. Brînzeu.

Ne-a părăsit un prieten.

† Mons. Anton Gabor.

În 19 Februarie a. c. după multe suferințe a încetat din viață, la Iași, Monseniorul *Anton Gabor*, directorul institutului „*Presa Bună*“, redactorul revistei „*Lumina Creștinului*“, vice-președintele comitetului de presă al Agru-lui.

Regretatul director al „*Presei Bune*“ era unul din pușinii oameni cari își dau perfect seama de însemnătatea capitală a presei, această formidabilă armă modernă în slujba adevărului sau împotriva lui. Cuvintele lui Crémieux: »Treceți peste toate ca peste nimica; banii sunt nimica, stima sau disprețul sunt nimica. *Presa*, aceasta este totul! Având presa, vom avea și restul întreg«, pentru păr. Gabor erau o realitate. Convins până la evidență de acest adevăr, nu pregetă un moment a-și închina viața în slujba presei creștine.

Ceea ce va și arăta prin fapte. În 1913 tânărul apostol din capitala Moldovei scoate revista populară „*Lumina Creștinului*“, ca organ al Apostolatului Rugăciunii și al devoțiunii către Inima Prea Sfântă a lui Ișus. Și de atunci până ce se prăbușește în mormânt, lună de lună, redactează cu un elan tineresc, mereu în creștere, numita revistă. Tot atâtea inmuri de curată glorie la adresa Inimii îndurătoare a lui Ișus, pe care regretatul părinte a iubit-o atât de mult.

După înfăptuirea visului milenar, Unirea tuturor Românilor într'o singură țară mare și frumoasă, când mulți ignorau tributul de jertfă adus de Biserica catolică pe altarul sfânt al Patriei, *Mons. Gabor* pune bază unei reviste în formă de ziar „*Sentinela Catolică*“. Alături de „*Albina*“ dela București, „*Sentinela Catolică*“ a păr. *Gabor*, a fost o adevărată „*Sentinelă*“ de veghe, la atacurile malițioase îndreptate în contra catolicismului.

Preocupat de actuala și mult dorită unificare a Bisericilor românești, crede mai apoi de potrivit a-i da o nouă haină. Deaceea, înainte cu câți-va ani „*Sentinela Catolică*“ apare sub numele de „*Dacia Creștină*“, până ce în 1 Ianuarie 1931 fuzionează cu „*Farul Nou*“ dela București.

Ferm convins că, cărțile rele sunt o otravă morală care răspândește răul, și că autorii perversi chiar după ce au fost așezați în mormânt, omoară inimile posterității din generație în generație, și că cartea bună este o comoară pentru viață, iar cea rea un spirit chinător, (Smiles), în dorința-i fierbinte de a pune o stavilă în fața puhoiului imund de cărți otrăvitoare de suflete, *Mons. Gabor* ridică ca din pământ falnică instituție de editură, unică în genul ei, în România, „*Presa Bună*“.

Nețârmurita lui încredere în Sf. Tereza din Lisieux, patroana cerească a institutului, i-a fost tovarăș credincios în geneza nu tocmai ușoară a »Presei Bune«.

Doamne, câți tineri și tinere n'au savurat vraja neprihănită a celor „*istorioare morale*“, ieșite din teacurile editurii de sub înțeleapta conducere a *Mons. Gabor*.

Sincer și devotat prieten al tinerimii, nu cunoaște nici o jertfă în a le veni în ajutor. Chiar ultima lui manifestație publică a fost magistrala cuvântare, rostită la recentul congres al Astrului la Blaj.

Intru nimic mai puțin sincer și mai puțin devotat amic al Agrului. Manifestațiile grandioase ale congreselor generale ale Agrului, au înregistrat întotdeauna și prezența delegatului *Monsenior Gabor* dela Episcopia catolică de Iași.

Multe s'ar putea spune despre personalitatea fostului director al „*Presei Bune*”. Intr'un articol de ziar însă, este cu neputință. „*Martora timpurilor*” fără îndoială va ști și va trebui să spună totul.

In fața mormântului proaspăt închis, și în fața celui ce ne-a părăsit plâns de mulți oameni buni, ne închinăm și noi și zicem: *Odihnească în pace!*

Dușuri scofiene

In Ianuarie, 70 de păstori protestanți din America de Nord, au dat un manifest prin care, față de neputința sectelor protestante de a birui indiferentismul religios și anticreștinismul, cer a se întoarce toți în Biserica Catolică, de care s'au despărțit în secolele trecute. „Universul” nu l-a înțeles bine rostul și a profitat de acest manifest, pentru a pretinde că protestanții din Statele-Unite sunt sfătuiți a-și întoarce privirile la Roma, fiindcă ar fi o minoritate în America de Nord, și în consecință sfătuiește pe Uniți, cari sunt o minoritate în România, a se alipi de Biserica Autocefală. Dacă scriitorul acelui articol, ar fi știut măcar, că protestanții în Statele Unite sunt o majoritate de peste două treimi și catolicii o minoritate, nu ar fi scris „Unificarea națională și bisericească”, articol ce se întoarce în contra ideii ce preconizează și care este absolut irealizabilă.

De altfel dacă este vorba de majoritate, statisticile spun că sunt pe lume 400 milioane de catolici, 215 milioane protestanți și 155 milioane ortodocși-neuniți cu Roma din cari, — dacă scădem pe cei din Republica Sovietelor, de care nici nu mai știm câți au rămas — neuniți nu sunt decât vre-o 50 de milioane. Prin urmare și d'n acest punct de vedere se impune re-luarea legăturilor irenice cu Roma.

Ceva mai târziu tot în „Universul” P. Corneliu Grumăzescu, în Pro Deo, spune că Universitatea atee din U. R. S. S., a început pregătirea „pionilor ruși”, meniți să răspândească în lumea întreagă „extirparea sentimentului religios din sufletul copiilor” și vor fi primejdite de moarte și alte state, între cari în primul rând Spania, Mexico, Olanda și Bulgaria, dacă lumea creștină nu își va da seama de mar a primejdie și nu se vor grăbi toți creștinii să alcătuiască un front unic, lăsând la o parte orice rivalitate ori rezervă; pentru că biruind Crucea să-i înfrățescă pe toți cei ce se închină lui Cristos.

Altfel creștinii „desbinați și despărțiți prin ziduri chinezești, rămân expuși la primejdii serioase. Și prin urmare „se impune o eșire de urgență din expectative și indolențe periculoase.

In corespondența „Observator” din 8 Februarie se atrage atențiunea autorităților române bisericești asupra „Bisericii Greco-Orientale Maghiare”. Se poate citi acolo, prin reproduceri din ziarele din Budapesta, că dacă încercarea acelui Ștefan Németh, arhierul hirotonit de siroiacobiti, de a întemeia o episcopie ungurească neunită în Sentes nu a isbutit, Ruszko János, hirotonit preot de mitropolitul rus din Paris, exarhul Patriarhului din Constantinopol și confirmat de sinodul Bulgar, se intitulează protopop, liturghisește în Ungurește în Biserica Sf. Ion Crisostom din Budapesta unde a slujit la Bobotează, aruncând Crucea în Dunăre ca să ajungă la frații din robie și să le spue „că nu i-a uitat și că îi va readuce în Marea Ungarie. „Magyarország” asigură că în curând el va fi recunoscut ca atare de însași Patriarhia din Constantinopol. „Observator” cere ca ei să intervie căci bisericile ortodoxe române și sârbești din Ungaria „în mod fatal vor cădea în sfera de activitate” a Bisericii naționale greco-orientale maghiare care a fost recunoscută de Statul Ungar și biserica românească va pierde cele câteva zeci de mii de suflete, cari după pacea dela Trianon, au rămas încă în Ungaria.

Atragem și noi atenția asupra acestei primejdii naționale, „Universului”, D-lui Onisifor Ghibu și Domnilor din Sibiu.

In apelul pe care 29 de personalități marcante ale bisericii protestante din America, au adresat păstorilor protestanți de acolo, se cere Unirea cu Roma și se spune: Protestantismul nu mai poate rezista spiritului lumesc al timpului și dispăre în mod vertiginos. Neputința Protestantismului de a se susține, se vedește din ce în ce mai lămurit... Numai un front unit al Bi-

sericilor, va feri creștinismul de primejdia de a fi înlocuit prin naționalism... E vremea ca toți creștinii să vadă, ceea ce vrăjmași lor văd atât de clar și să se pregătească a se aduna toți în jurul Romei, care este centrul de rezistență în contra ofensivei anticreștine... Biserica anglicană n'a dorit niciodată ruptura din veacul XIV. Ea a fost împusă cu forța de puterea de Stat. Ca și răsăritenii, ea recunoaște sinoadele ecumenice și, de aceea, toți sunt obligați în mod irevocabil, să se alătore la Sf. Scaun după cum poruncesc aceste sinoade ecumenice. „La apelul lor au răspuns până la 1 Februarie crt., în mod favorabil o sută de pastori protestanți iar mireni au început, fără să mai aștepte pe pastori, să treacă la catolicism pe față. Intre cei mai de seamă ziarele pomenesc: pe D-l Francisc W. Stearns mare comerciant, care a cheltuit milioane în favorul protestantismului, și era președintele Colegiului Calvin; D-l Richard Washburne Child, scriitor cunoscut și fost ambasador al Statelor Unite în Italia și în fine senatorul Albert B. Fall, fost ministru de Interne.

CRONICI

— Adunarea generală a Societății Inimii lui Isus. In cadre sărbătorești, Duminecă 23 II. a. c. în sala festivă a Școlii Normale, a avut loc Adunarea generală a Societății Inimii lui Isus.

După deschiderea adunării prin cuvântul cald și frățesc al *Il. Sale Petru Tămăian*, Protonotar Apostolic, numerosul public urmărește cu viu interes interesantul și bineticluitul »Raport general« al Secretarului Societății.

Doamne sfinte, ce bogată și binecuvântată activitate!! Pe teren apologetic, educativ, instructiv, moral și în special pe teren *caritativ*. Săraccii și nevoiașii parohiei catedralei, — obiectul atenției Societății — ar putea-o spune cu mult mai bine, decât litera moartă.

După »descărcarea comitetului« se purcede la alegerea noului comitet precum urmează:

Președinți de onoare: *D-l Dr. Savu Marta, D-ra Lucreția Frențiu*; Președinte activ: *D. Iosif Fersigan, f. inspector școlar*; Vice-președinți: *D-l Alex. Cucu și D-na Terezia Vida*; Casier: *D-l Gh. Crainic*; Secretari: *D-l Petru Moșneag și D-ra Văleanu Veturia*; Membri: *D-l Patriciu Pop; D-l Ioan Stanciu; D-l Laurențiu Cosma; D-l Vasile Topan; D-na Elena Fritea și D-na Maria Cucu*. Censori: *D-l Traian Mureșan; D-l Aurel Șimonca și D-ra Dr. Clara Iancu*.

Nu mai puțin interesantă e partea artistică a programului, deschisă cu „Doamne Cristocase”, la 4 voci, de corul Academiei Teologice.

Indreptățite aplauze cuceresc, disciplinații elevi ai D-șoarelor *Boda*, cu „*Potpouri*” de Paul Linke. Nu lipsesc nici recitățile ocazionale. Orchestra Școlii Normale sub măiastra conducere a pâr. prof. A. Iluțiu execută „*Ouverture*” de Mozart.

Ca ultim punct e »Conferința« cu proiecțiuni a pâr. I. Gârleanu. Popularul conferențiar vorbește captivant despre păcat, răutatea lui în sine și în urmările lui dezastruoase. Cuvântul intraripat al pâr. franciscan a aruncat în suflete și în inimi scântea înviorătoare de noi și sfinte idealuri.

Se caută un bucătar român, priceput. Cei cari doresc să ocupe acest post, să-și înainteze la adresa: Banca »Unirea« Oradea, Str. Pavel Nr. 2, actele cuprinzând următoarele date personale: numele, etatea, starea familiară, religia, unde a servit și unde și de când este în postul pe care eventual îl ocupă.